

«Солов'єм мені рано-раночком Льонокомбінат шле вітаннячко...»

«У кожного своя доля і свій шлях широкий» - писав геній української літератури Тарас Шевченко. Відчула як ніхто на собі ці пророчі слова і Ніна Павлівна Маковій. Не раз та доленька встигала шлях Ніни Павлівни терновим віттям, раничи серце, випробовуючи її волю до життя, але так і не зламала – терпляче боролася жінка з усіма бідами, що траплялися в її житті. А нині з щирим серцем згадує минулі роки, овіяні і смутком, і радістю.

Ще дитиною вона покинула батьківський дім і приїхала в Рівне у пошуках кращої долі. Бачила, як важко приходилося батькам, шкодувала маму, яка так важко працювала, бо її метою було не тільки влаштуватися самій, а в першу чергу хотілося допомогти рідним. Дядько Ніни Павлівни жив у Рівному, тож якось написав, щоб приїжджала, бо відкрився Льонокомбінат і набирають людей на роботу. Тільки три місяці як було запусчено промисловий гігант. Ніна пішла проситися на роботу, але її не взяли, так як була ще неповнолітня та не мала відповідної освіти. Та юна життєрадісна дівчина і тут знайшла вихід – влаштувалася в ресторан «Літо», що знаходився в парку, помічником повара.

пізніше. Зберігати її не було де, то робили так: рили траншеї, зсипали туди готову обірану кукурудзу, до весни вона погнила, а весною прикопали, на тому й кінець. І сам не гам і комусь не дам.

Якось на Різдво, пригадую, мама вечерю готувала, а я пішла жати кукурудзу, щоб хоч якось допомогти, так мені її було шкода, це ж не жарти - шість гектарів вижати вручну. Дуже замерзла, додому прийшла, то не могла відчинити двері, пальці мене не слухалися. Часто після школи приходила та йшла в поле допомогти матері жати.

Село, в якому проходило моє дитинство, сьогодні зовсім занепадає, серед поля

Через два роки завершила навчання і офіційно влаштувалася на Льонокомбінат прядильницею у прядильний цех корпусу технічних тканин. Дуже суворо було з технікою безпеки, адже чотири з

яльність та спортом, брала участь у змаганнях, поки здоров'я дозволяло, неодноразово була переможцем з бігу на короткі дистанції. Співала в хорі, що був організований у корпусі технічних тканин. Пригадую декілька рядків з пісні, що ми співали:

*Ледь зарниченька загоряється,
вмию личенько, в путь збираюся,
солов'єм мені рано-раночком
Льонокомбінат шле вітаннячко –
Прядіть нитки-веретенця,
ви тчїть, ткалі, з льону полотенця,
щоб вітаннячко послати рокам,
щоб вітаннячко послати рокам...*

...А починалася ця історія в далекому і голодомному 1947 році. Посуха, неврожай і безбожна заготівельна кампанія Радянського союзу призвели до голодомору 1946-1947 років. Саме в цей важкий час у селі Дерешова Вінницької області в сім'ї коваля народилася дівчинка – Ніночка.

- Тато мій займався ковальством, під час Другої світової війни був у партизанських загонах та активно допомагав усім, чим міг. У 1943 році, коли наступив перелом у ході війни, його забрали на фронт. У бою під Прагою отримав тяжке поранення і довгий час провів у госпіталі, повернувся додому осінню 1945 року. Як я піросла, він не раз розповідав мені і про ту страшну війну, і про голодомор. Коли він, щоб дістати бодай якийсь шматочок хліба, тихцем пробирався на Західну Україну, адже не пускали, могли арештувати. І там вимінював мамин одяг, намисто, стрічки - на хліб. Все вивіз, що тільки можна було, аби врятувати сім'ю від голоду. Мама працювала в колгоспі ланковою. Переважно поля в нас засівалися потюном – пригадую, як маленькою допомагала мамі нанизувати потюн для сушіння – після нього руки такі смолянисті, чорні й пахнуть неприємно. А в часи Брежнєва масово сіяли кукурудзу, а люди в чергах за хлібом стояли. Насіяти насіяли, а як її збирати? Сховища для зберігання відсутні і стоїть та кукурудза на пні, тільки вороння та інше птаство може поживитися, адже людям не дозволялося збирати - колгоспне...

Люди жили бідно, упроголодь, важко працювали, а плати ніякої, то ходили по-тай ту кукурудзу красти. Пригадую, як під час збирання жінка наховала качанів, то голова колгоспу так її побив, що ледве жива залишилася. Збирали ту кукурудзу вручну, комбайни з'явилися вже

тільки після війни, розташовувалася серед гір та ярів, через село протікала річка Терєбіж – зимою половина її замерзала, а інша ні, так як там було джерело. В селі його прозвали «Рєвуха», понад берегом верби над водою віття опустили, солов'ї співають... А на горі над селом возвеличувалася церква – неймовірно гарно було!

У сім років пішла до сільської школи. Вчилася добре, старалася. Відучилася шість класів і школу закрили, перевели учнів у районну, що знаходилася в Мурованих Курилівцях. Населення так бідувало, що не розказати – взуття було розкішшю, навіть якщо його хто мав, то йшли босяком, а тільки перед школою одягали, - згадує Ніна Павлівна.

- З дитинства добре бігала, від школи якось брала участь у змаганнях. Також активну участь брала в художній самодіяльності, ще з першого класу мені це подобалося – в хорі співала, танцювала. Після закінчення восьмого класу працювала на місцевому заводі. Паспорт отримати було не просто, адже селянам та колгоспникам паспорти не видавалися, а без паспорта ні виїхати з села, ні на роботу влаштуватися.

Після того як ресторан «Літо» закритися, мене перевели на Льонокомбінат в ідальню помічником повара. Через місяць дізналася, що набирають прядильниць у Професійно-технічне училище № 39, і теж подала документи. А осінню 1963 року почалося навчання. Група хороша, дружня і весела була, я виконувала обов'язки старости. Співала в хорі та займалася іншими видами художньої самодіяльності. Також ми допомагали мити деталі до машин. Пригадую, як вперше прийшли в цех і з заздрістю дивилися на дівчат, що працювали там. З острахом я поглядала на ті машини і думала собі: «Я ж її ніколи не опаную».

було з технікою безпеки, адже чотири з половиною тисячі оборотів - то не жарти, плаття могло замотати в барабан, траплялися й нещасні випадки через порушення правил техніки безпеки. На той час помічником майстра був Віктор Іванович Колчанов – хороший спеціаліст та дуже добра людина.

Роботи ніякої не боялася і не соромилася, бо колись тато казав: «Працювати не соромно – соромно красти». Важка робота, але мені вона подобалася, особливо захоплення викликали машини, за якими я працювала. А острах мій, що я не справлюся, давно зник. Я могла їх розібрати і назад скласти. Ще з малих літ мене цікавили механізми – якимось налагодила настінні часи, а пізніше швейну машинку відремонтувала і строчку налаштувала. Після того як в силу обставин не змогла більше працювати за машиною, пішла чистильником. Навіть зараз мені так хочеться походити коло тієї машини.

В 1978 році перевели мене комірником спортивного інвентаря у спорткомітет. Під час обіду проводилися фізкультурвипадки для працівників. Також любила туристичні поїздки і походи. Тоді було настільки цікаво, що словами важко передати той захват від колективних мандрів. Через рік перейшла працювати в КЮЦ – кушований інформаційно-обчислювальний центр оператором ЕВМ (електронних обчислювальних машин) в сектор програмного впровадження і експлуатації АСУ (автоматизованої системи управління). Спочатку інформація набивалася на перфокартах, пізніше були магнітні стрічки, а тоді перейшли на диски. Хороший, веселий колектив, а мене серце тягнуло в цех до моїх дівчат і до машин.

Під час роботи на Льонокомбінаті активно займалася художньою самоді-

юні рівненчанки у погожі ранки, шийте-вишивайте милим вишиванки...

- Проїшли роки - як сон приснився... Куди воно все поділося, - дивується швидкоплинному бігу часу наша героїня. - У 1991 році звільнилася у зв'язку із скороченням чисельності працівників. Присвоєно звання «Ветеран Льонокомбінату» та нагороджена медаллю «Ветеран праці».

Двадцять шість років віддала Ніна Павлівна Рівненському льонокомбінату.

- Любила справедливість і завжди її відстоювала, не люблю обман і злодійство. За свою прямоту і чесність – мала чимало проблем і непорозумінь. Хоч мені доводилося пройти всі кола пекла, але я таки добилася справедливості.

У 1966 році вийшла заміж, мала двох донечок, обидві талановиті музикантки, старша Жанна трагічно загинула, болюча рана в моєму серці й досі не загоїлася. А менша Таня живе в Німеччині, має свою музичну школу. Всім серцем вболіває за Україну і духовно, і матеріально допомагала нашим військовим, що перебувають в зоні АТО.

В мене вже двоє дорослих внуків: старший Дмитро, якого я виховувала з дев'яти років сама. Успадкував музичний талант, у свій час захоплювався репом, писав та співав власні композиції, займався регбі, має безліч нагород, зараз живе і працює в Києві. Другий, Денис, вже здобув вищу освіту та продовжує навчання, талановитий хімік, займається дослідженнями.

Надія РОМАНЧУК

Колектив Льонокомбінату вітає Ніну Павлівну з минулим ювілеєм та бажає міцного здоров'я, Божого благословення та довгих років життя.